

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 30.9.2010
KOM(2010) 516 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Midtvejsevaluering af Life+-forordningen

SEK(2010) 1120

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Midtvejsevaluering af Life+-forordningen

1. INDLEDNING

Life-programmet, som blev lanceret i 1992, er et af EU's vigtigste miljøfinansieringsinstrumenter. Life har indtil nu bidraget med 2,2 mia. EUR til finansiering af i alt 3 115 miljøbeskyttelsesprojekter. Det nyeste finansielle instrument for miljøet (Life+) blev indført ved forordning (EF) nr. 614/2007¹ (i det følgende benævnt "forordningen").

Formålet med forordningen er at bidrage til gennemførelse, ajourføring og udvikling af EU's miljøpolitik og –lovgivning og dermed bidrage til en bæredygtig udvikling (jf. artikel 1, stk. 2). Forordningen har ligeledes til formål at bidrage til kommunikation og spredning af oplysninger om miljøspørgsmål i hele EU.

Forordningen gælder for perioden 2007-2013 og har en finansieringsramme på 2,14 mia. EUR. Europa-Parlamentet har tildelt yderligere midler, således at budgettet for Life+ nu er på 2,17 mia. EUR. Life+ omfatter tre typer foranstaltninger:

- **aktivitetstilskud** - det oprindelige Life-program, som tegner sig for 78 % af budgettet
- **driftstilskud** - det tidligere Life-program, som tegner sig for 3 % af budgettet
- **offentlige indkøbsaftaler** om erhvervelse af tjenesteydelser, som tegner sig for 19 % af budgettet.

I henhold til forordningens artikel 15, stk. 2, skal Kommissionen senest den 30. september 2010 forelægge en midtvejsevaluering til Europa-Parlamentet og Life+-Udvalget. Kommissionen skal ligeledes gøre rede for, hvilke foranstaltninger der er truffet for at sikre komplementaritet med EU's øvrige finansielle instrumenter (jf. forordningens artikel 9).

Kommissionen har med henblik på udarbejdelsen af denne midtvejsevaluering indgået kontrakt om en ekstern evaluering, som blev offentliggjort i juni 2010 (i det følgende benævnt "evalueringen")².

Eftersom forordningen trådte i kraft i juni 2007, kunne de første forslagsindkaldelser først blive lanceret i oktober 2007 og selve projekterne blive påbegyndt i januar 2009. Der foreligger derfor kun begrænsede oplysninger om resultaterne. Evalueringens konklusioner bør af samme grund kun betragtes som vejledende konklusioner, der skal bekræftes i de kommende år.

2. RESULTATER OG ERFARINGER

Life+ har i rapporteringsperioden fungeret som et effektivt redskab til gennemførelse af de prioriteringer, der er opstillet i det sjette miljøhandlingsprogram³. I det efterfølgende gennemgås resultaterne af hver enkelt type foranstaltning.

---

¹ EUT L 149 af 9.6.2007.

² <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/evaluation/index.htm#mte2010>

³ Der findes flere oplysninger i Kommissionens arbejdsdokument.

2.1. Forenkling

Med Life+ er næsten samtlige miljøudgifter⁴, der forvaltes af GD for Miljø, samlet i ét enkelt finansielt instrument. Forordningen har desuden samlet to foranstaltninger, nemlig offentlige indkøbsaftaler og tilskudsftaler, for at gøre det lettere at vælge enten den ene eller den anden mulighed afhængigt af, hvad der er behov for for at gennemføre de mål, der er opstillet i bilag II til forordningen.

Den største fordel ved denne konsolidering er, at den skaber forudsætningerne for **bedre strategisk planlægning**. Det anerkendes i evalueringen, at der er gjort en indsats for at fremme samspillet mellem aktivitetstilskud og udvikling/ajourføring af politikker, samtidig med at det påpeges, at der er visse aspekter, som stadig kan forbedres. Dette skyldes, at projektresultater først foreligger efter 3-5 år, og at aktivitetstilskud derfor er bedre egnet til at støtte gennemførelsen snarere end udviklingen af politikker.

Der er dog konstateret visse ulemper, særlig når det gælder **Forest Focus**. Selvom Forest Focus fortsat finansieres gennem Life+, blev projektmidlerne tidligere forvaltet centralt og indirekte, idet nationale agenturer blev tildelt en andel af den finansielle støtte på et ikke-konkurrencemæssigt grundlag. Det er ikke længere tilfældet. Ifølge evalueringen er dette tilsyneladende en svaghed i Life+, som bør drøftes med medlemsstaterne.

I forbindelse med evalueringen er der ligeledes foretaget en undersøgelse af virkningen af **forordningens artikel 1, stk. 2**, som fastsætter, at alle aktiviteter, der finansieres, skal være til gavn for medlemsstaterne. En streng fortolkning af denne bestemmelse hindrer finansiering af aktiviteter uden for EU, hvilket har visse ulemper. Når det gælder aktivitetstilskud, hindrer bestemmelsen finansiering af projekter, der tager sigte på miljøproblemer, som går ud over EU's grænser. Når det gælder støtte til ikke-statslige organisationer, har bestemmelsen negative konsekvenser for den internationale dimension af deres arbejde, herunder kapacitetsopbygning hos medlemmerne. Med hensyn til offentlige indkøbsaftaler begrænser bestemmelsen muligheden for at gennemføre kommunikationstiltag (f.eks. internationale aktiviteter) uden for EU.

2.2. Aktivitetstilskud

Aktivitetstilskud er efterfølgeren til Life III, dog har forordningen indført en række ændringer, bl.a. er temaet biodiversitet føjet til Life+-natur og Life+-miljøpolitik er udvidet for at bringe dette delområde på linje med prioriteringerne i det sjette miljøhandlingsprogram. Delområdet "tredjelande" blev stoppet og aktiviteterne herunder integreret i de øvrige instrumenter. Der blev endvidere tilføjet et nyt delområde, nemlig Life+-information og kommunikation med det formål bedre at kunne oplyse om miljøspørgsmål.

Delområder under Life+

Natur og biodiversitet: projekter, der bidrager til at gennemføre fugledirektivet og habitatdirektivet og meddelelsen "Stop for tab af biodiversitet inden 2010 – og fremover".

Miljøpolitik og –governance: innovations- eller demonstrationsprojekter relateret til EU's

⁴ Life, programmet "bæredygtig udvikling af byområder", ngo-programmer, Forest Focus og budgetposter uden retsgrundlag, som forvaltes af GD for Miljø.

miljøpolitiske mål.

Information og kommunikation: kampagner, der har til formål at formidle information og skabe øget bevidsthed om EU's miljøpolitik, herunder forebyggelse af skovbrande.

Medfinansieringssatsen er 50 % af de støtteberettigede udgifter, men hvis der er tale om projekter vedrørende prioriterede naturtyper eller arter, kan den maksimale medfinansieringssats hæves til 75 %.

I rapporteringsperioden blev der ydet tilskud til 547 projekter. Projekterne under Life+-natur og biodiversitet tegnede sig for 51 % af aktivitetstilskudsbudgettet, og dermed opfyldes forpligtelsen til at afse mindst 50 % af budgetmidlerne til aktivitetstilskud til natur og biodiversitet.

Selvom de traditionelle Life-delområder (dvs. Life-natur og Life-miljø) fortsat spiller en central rolle, gik det langsomt med at få gang i de to nye delområder. Det har sin naturlige forklaring i den kendsgerning, at potentielle støttemodtagere først skal sætte sig ind i de nye udvælgelsesprocedurer og nye regler og krav. Den finansielle krise har også haft indvirkning på forslagsindkaldelserne. Ifølge de private støttemodtagere og de ikke-statslige organisationer har det været vanskeligere at skaffe medfinansiering, og private støtteydere har endda i flere tilfælde trukket deres støtte tilbage. Offentlige støtteansøgere har gjort samme erfaring, idet de er stødt på budgetrestriktioner, som skyldes de foranstaltninger, der er truffet for at afbøde krisen.

Hvad angår antallet af finansierede projekter pr. medlemsstat, blev der med forordningen indført en **vejledende national tildeling** for at opnå en mere forholdsmæssig fordeling af projekter i hele EU. Den nationale tildeling har bidraget til at forbedre den geografiske fordeling af projekter, dog ikke i nævneværdigt omfang. Italien, Spanien og Tyskland er fortsat de medlemsstater, der modtager flest Life+-midler. De nye medlemsstater har generelt klaret sig mindre godt på dette område. Årsagerne hertil skal ifølge en ekstern undersøgelse bl.a. findes i spørgsmålet om, hvorvidt de nationale myndigheder yder aktiv bistand til ansøgerne, og hvorvidt de har adgang til tilsvarende medfinansieringsmidler.

Det antydes i evalueringen, at de nationale tildelinger kan bevirke, at der udvælges projekter af lavere kvalitet, hvilket kan gøre det vanskeligere at nå programmets mål om at sikre merværdi for EU.

EU-merværdi

Det konkluderes i evalueringen, at Life+ fortsat er relevant, fordi det er det eneste finansielle instrument på EU-niveau, som tager specifikt sigte på miljøet. Ifølge evalueringen er der nu, hvor målene for biodiversitet i EU ikke er nået, i endnu højere grad brug for programmet og behov for at fokusere på og investere i naturkapitalen og grøn økonomi.

Programmet skaber merværdi på EU-plan, fordi det bidrager til gennemførelsen af EU's miljøpolitik på nationalt, regionalt og lokalt plan og åbner op for udveksling af oplysninger på tværs af EU. Tilføjelsen af nye temaer og delområder har kun gjort programmet endnu mere relevant og øget mulighederne for at skabe merværdi for EU. Både støttemodtagerne og medlemsstaterne mener, at programmet bør videreføres, eftersom det spiller en nøglerolle for gennemførelsen af EU's miljøpolitik. Life+ accepteres desuden bredt af alle de berørte parter.

Det konkluderes i evalueringen, at de nuværende udvælgelsesprocedurer og forvaltnings- og overvågningsordninger er effektive og skaber forudsætningerne for at opnå merværdi.

Når det gælder delområdet **natur og biodiversitet**, definerer forordningen merværdi som gennemførelsen af selve lovgivningen. Evalueringen har vist, at Life+ er et effektivt instrument til at nå EU's mål for natur og biodiversitet. Mange ansøgere betragter Life+ som et vigtigt instrument til at fremme og gennemføre naturbevarelse i EU, eftersom naturbevarelse, der i andre programsammenhænge er delmål, netop er hovedmålet for Life+. Life+-projekternes katalysatoreffekt fremmer gennemførelsen af naturbeskyttelsespolitikken i medlemsstaterne.

Life+ tilskynder til vedtagelsen af forvaltningsplaner og bidrager til genoprettelsen af værdifulde levesteder og symbolske arter og udviklingen af Natura 2000-nettet. Programmet bidrager desuden til at skabe samarbejdsfora, som fremmer partnerskaber og udveksling af bedste praksis mellem de berørte parter og beslutningstagerne. Med delområdet biodiversitet er der mulighed for at få et nøgleinstrument til specifikt at finansiere gennemførelsen af handlingsplanen for biodiversitet med fokus på bevarelse af biodiversiteten generelt. Projekterne på dette område har hidtil navnlig bidraget til bekæmpelse af invasive fremmede arter, fremme af grøn infrastruktur og landbrugets rolle for bevarelse af biodiversiteten. Dette delområdes potentiale er dog endnu ikke blevet udnyttet fuldt ud, hvilket kan illustreres ved, at der til trods for modtagelsen af et stort antal ansøgninger kun er udvalgt 24 projekter til finansiering. Det skal dog tilføjes, at antallet af godkendte biodiversitetsprojekter er steget fra 13 % ved forslagsindkaldelsen i 2007 til 38 % i 2009. Den lave godkendelsesprocent har delvis sin forklaring i de strengere krav, der gælder for dette temaområde. Temaet biodiversitet er også bredere og mindre konsolideret end temaet natur, og det er derfor nødvendigt med en yderligere indsats for at skabe opmærksomhed om dette tema.

Det anbefales i evalueringen, at programmet gøres mere fleksibelt, og at der sættes skub i bestræbelserne på at tiltrække flere biodiversitetsaktører. For næste programmeringsperiode anbefales det, at kravene til biodiversitetsprojekter bringes på linje med de krav, der gælder for naturprojekter, og at medfinansieringssatsen hæves for at få flere ansøgninger af højere kvalitet.

Når det gælder **miljøpolitik og -governance**, giver Life+ mulighed for finansiering af projekter inden for områder, der ikke finansieres med midler andre steder fra (støj, luft, kemikalier og strategier). Her er merværdien forbundet med projektets potentielle sneboldeffekt på gennemførelsen af EU's politikker. Da den potentielle merværdi for EU blev vurderet som led i projektudvælgelsen, blev denne sneboldeffekt vurderet til at være "rimelig" eller "betydelig".

Projekter vedrørende affald og naturressourcer, klimaforandringer og vand tegner sig for 71 % af alle finansierede projekter under dette delområde. Under forslagsindkaldelserne i 2008 og 2009 kunne der dog konstateres en positiv udvikling med hensyn til antallet af ansøgninger og udvalgte projekter under dette nye tema.

Miljøpolitik og -governance tilskynder til at yde støtte til overgangen til mere bæredygtig produktion, således at der bygges bro over kløften mellem forskning og erhvervsmæssig udnyttelse af forskningsresultaterne i stor skala. Dette delområde er et effektivt instrument til at bistå nøglesektorer med opnå en konkurrencefordel, ved at de indfører mere miljøvenlige produktionsprocesser og udnytter ressourcerne mere effektivt. Der er udarbejdet talrige BAT (bedst tilgængelig teknologi) og BREF-dokumenter med Life-medfinansiering.

Programmet yder også betydelig støtte til øko-innovation både i den private og offentlige sektor, hvilket fremgår af det stigende antal projekter (ca. to tredjedele), som tager sigte på innovative drifts- eller forretningskoncepter.

Programmet bidrager også i høj grad til udveksling af bedste praksis og erfaringer mellem gamle og nye medlemsstater, eftersom det udgør en fremragende platform for tværnationale projekter, hvor virksomheder kan finde sammen og udveksle erfaringer.

Forordningen har dog ikke løst et af de væsentligste problemer, som blev konstateret i forbindelse med den efterfølgende evaluering af programmet, nemlig at der ikke er fokuseret tilstrækkeligt på delområdets miljøpolitiske prioriteringer. Eftersom forordningens bilag II ikke giver mulighed for at fastsætte særlig specifikke prioriteringer, er det vanskeligt at skabe sneboldeffekt ud over selve det enkelte projekt og derfor også at vurdere resultaterne på tematisk plan.

Det anbefales i evalueringen, at der foretages en mere konkret prioritering og fokusering under hvert temaområde. For næste programmeringsperiode foreslås det, at der hvert år sættes fokus på bestemte områder, eller at der sættes fokus på EU's politiske interesser, som programmet i højere grad er rettet mod, hvorved der sikres størst mulig merværdi.

Hvad angår **Life+-information** viser evalueringen, at det er yderst vanskeligt at finansiere oplysnings- og bevidstgørelseskampagner på nationalt og lokalt plan. Dette delområde giver således en enestående mulighed for at overvinde denne hindring og oplyse bredt om miljøspørgsmål. Foreløbig er der imidlertid kun udvalgt 38 projekter til finansiering. En lang række projektforslag blev afvist under forslagsindkaldelsen i 2007, fordi de ikke var ambitiøse nok, eller fordi de manglede klare miljømål. Vejledningen for ansøgere blev ændret, således at den indeholder flere eksempler på projektyper, der kan komme i betragtning under dette delområde. Kvaliteten af projektforslagene er derfor generelt blevet bedre, men resultaterne er stadig ikke nær så gode som under de øvrige delområder. Det skal endvidere nævnes, at de finansierede projekter dækker et bredt spektrum af temaer og er rettet mod meget forskellige målgrupper med fokus på lokale eller regionale problemer, hvorfor de kun har begrænset merværdi på EU-niveau. Det skal dog nævnes, at nogle projekter faktisk har større virkning på EU-niveau.

Det anbefales, at dette delområde defineres nøjere, således at ansøgere vejledes bedre og kvaliteten af ansøgningerne højnes. For næste programmeringsperiode foreslås det, at medfinansieringssatsen hæves med det formål at kunne finansiere bredere kampagner og godkende flere ansøgninger.

Komplementaritet

I henhold til forordningens artikel 9 må Life+ ikke finansiere aktiviteter, der kan finansieres gennem andre EU-fonde. Dette strenge krav kræver en klar skillelinje mellem Life+ og de øvrige fonde. Det anerkendes i evalueringen, at der er gjort en indsats for at sikre komplementariteten. Ansøgningsskemaerne kræver, at det oplyses, hvilke af forslagens aktiviteter der eventuelt kunne finansieres gennem andre støtteprogrammer. Ansøgerne skal gøre rede for, hvorfor de mener, at disse aktiviteter ikke er omfattet af andre EU-instrumenters primære anvendelsesområde, og de skal bekræfte, at aktiviteterne ikke hverken på ansøgningstidspunktet eller senere modtager midler gennem andre EU-instrumenter.

Kommissionen står for koordineringen og frasorterer projekter, der kan finansieres gennem andre EU-fonde. Der er udarbejdet en protokol til behandlingen af ansøgninger, der indgives inden for rammerne af rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og Life+-miljøpolitik og –governance, som skal gøre det lettere at udpege det bedst egnede instrument til den pågældende aktivitet. Af andre foranstaltninger kan nævnes medlemsstaternes løfte om at vejlede potentielle ansøgere bedre.

Kommissionen bestræber sig på at undgå dobbeltfinansiering, men forsøger sig også med en mere positiv holdning til komplementaritet ved at give ekstra point til projekter, som udviser samspil med andre fonde eller benytter en integreret tilgang til anvendelsen af forskellige fonde. Det er dog en større udfordring at skabe eller fremme samspillet med andre programmer, når disse forvaltes decentralt eller af de nationale, regionale eller lokale myndigheder i fællesskab. Det skal desuden nævnes, at ansøgerne har en tendens til at vælge den fond, de kender bedst.

Det er nødvendigt at skabe større samspil mellem det syvende rammeprogram for forskning, Life+-miljøpolitik og –governance, rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation, ELFUL samt strukturfondene og Samhørighedsfonden for at kunne ledsage innovative idéer i alle faser, fra de opstår, afprøves og demonstreres, og til de markedsføres og udbredes generelt.

Det anbefales i evalueringen, at øko-innovationsdelen af rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og Life+-miljøpolitik og –governance i næste programmeringsperiode slås sammen til ét enkelt instrument til finansiering af øko-innovation. Tanken bag denne anbefaling er den rolle, som GD for Miljø spiller i overvågningen af markedsintroduktionsaktiviteter og den rådgivning, der ydes gennem Forvaltningsorganet for Konkurrenceevne og Innovation vedrørende forslagsindkaldelser, samt den tætte sammenhæng, der er mellem målene for Life+ og målene for rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation.

Evalueringen gør opmærksom på, at det - hvis der benyttes en integreret tilgang - kan være vanskeligt at stille tilstrækkelige midler til rådighed for miljøprojekter. Nylige undersøgelser af finansieringen af Natura 2000-nettet viser, at det stadig er nødvendigt at forbedre udnyttelsen af midlerne fra de forskellige EU-instrumenter for at opfylde nettets finansielle behov. Life+ kan bidrage til at forbedre udnyttelsesgraden, hvis der indtages en positiv holdning til komplementaritet ved effektivt at fremme en integreret udnyttelse af de forskellige EU-fonde.

I forbindelse med evalueringen blev der foretaget en foreløbig analyse af, hvilke virkninger det har haft at stoppe Life-tredjelande. Selvom der er behov for yderligere analyse, konkluderes det i evalueringen, at Life-tredjelande var et enkelt og fleksibelt instrument, og at andre instrumenter ikke altid yder finansiering til ansøgere eller projektyper, som kunne have opnået finansiering gennem tidligere Life-programmer. Disse instrumenter yder finansiering som led i en meget bredere udviklingsdagsorden, hvilket betyder, at der stilles mindre skarpt på miljøprioriteringerne, og at der opstår risiko for skæv finansiering, både tematisk og geografisk. I den eksterne evaluering af EU's temaprogram for miljø og bæredygtig forvaltning af naturressourcer (ENRTP), som blev foretaget i 2009, konkluderes det på den anden side, at temaprogrammet gør det muligt at gennemføre EU's miljøpolitik på globalt niveau.

2.3. Driftstilskud til ikke-statslige organisationer

Formålet med denne type foranstaltning er at give ikke-statslige organisationer, som forfølger mål af almen europæisk interesse, mulighed for at bidrage, således at der opnås en afbalanceret deltagelse i EU's udarbejdelse af politikker. Ifølge evalueringen er denne foranstaltning fortsat relevant.

Der blev udvalgt 30 ikke-statslige organisationer i 2007, 33 i 2008 og 32 i 2009. Disse organisationer repræsenterer et bredt spektrum af ikke-statslige miljøorganisationer med hensyn til størrelse, fokus og geografisk dækning. De fleste af de organisationer, der modtager finansiering, er beliggende i eller tæt på Bruxelles, eftersom de deltager aktivt i udarbejdelsen af politikker og har brug for at have adgang til EU-institutionerne. Medlemsorganisationer fra alle EU-medlemsstaterne og fra tredjelande er dog repræsenteret gennem deres netværk.

Det konstateres i evalueringen, at samtlige prioriteringer i det sjette miljøhandlingsprogram er dækket, idet der er god balance mellem udarbejdelse og gennemførelse af politikker og kapacitetsopbygning. Det konkluderes ligeledes, at de udvalgte ikke-statslige organisationer yder et nødvendigt bidrag til EU's politikker. Nogle af de procedure- og forvaltningsmæssige aspekter kan dog forbedres, f.eks. træffes den årlige beslutning om udvælgelse så sent, at kontrakterne først kan indgås flere måneder efter støtteårets begyndelse.

Det anbefales i evalueringen, at tidspunktet for udvælgelsesproceduren ændres, eller at der i stedet indgås flerårige rammeaftaler om partnerskab for at løse likviditetsproblemet og opnå større omkostningseffektivitet. Ifølge forordningens betragtning 12 bør ikke-statslige organisationer udføre aktiviteter i *mindst tre europæiske lande* for at komme i betragtning til finansiering. Det foreslås i evalueringen, at dette antal forhøjes for næste programmeringsperiode for at gøre det muligt at samle de nødvendige erfaringer – både praktiske og på netværksniveau - til den politiske proces.

2.4. Støtte til udarbejdelse og gennemførelse af politikker

Kommissionen gør brug af offentlige indkøbsaftaler til udarbejdelse af undersøgelser og evalueringer, afholdelse af møder, workshops og seminarer eller til udvikling og vedligeholdelse af computersystemer (f.eks. Life-webstedet eller Natura 2000-informationssystemet). Denne type foranstaltning anvendes også til at bistå Kommissionen med oplysnings-, publikations- og formidlingsaktiviteter.

Det konstateres i evalueringen, at de offentlige indkøbsaftaler indgås på grundlag af veletablerede og tilfredsstillende procedurer. Disse procedurer sikrer, at finansieringen kanaliseres korrekt i forhold til de prioriteringer, der er skitseret i Kommissionens arbejdsprogram, idet aktiviteterne har direkte indflydelse på gennemførelsen af EU's miljøpolitik. Det konkluderes endvidere, at sådanne køb af tjenester spiller en afgørende rolle for Kommissionen.

Det anbefales i evalueringen, at feedback-mekanismerne forbedres, når det gælder kvaliteten af eksterne kontrahenters tjenesteydelser, og at der i højere grad gøres brug af flerårige kontrakter.

3. VEJEN FREM

3.1. Aktiviteter for den resterende finansieringsperiode

Kommissionen har noteret sig de anbefalinger, der er fremsat i konsulentrapporten, og træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at løse de mest presserende spørgsmål. Flere af de mere vidtrækkende anbefalinger, f.eks. vedrørende de nationale tildelinger og medfinansieringssatserne, kan ikke gennemføres uden at ændre forordningen, men de vil blive taget i betragtning i forbindelse med udarbejdelsen af kommende instrumenter. Følgende aktiviteter kan gennemføres inden for den gældende lovgivningsramme.

Kommissionen har:

- tilrettelagt workshops for potentielle ansøgere efter hver forslagsindkaldelse for at få flere og bedre ansøgninger
- foretaget en grundig revision af retningslinjerne for ansøgere med henblik på indkaldelsen af forslag til aktivitetstilskud i 2010 og tilføjet flere eksempler – også på, hvordan der f.eks. kan opnås en højere medfinansieringssats inden for de begrænsninger, der er fastsat i forordningen; opstillet vejledende lister over foretrukne fokusområder for hvert tema under Life+-miljø og –governance, som afspejler de politiske prioriteringer i arbejdsprogrammet for 2010 - disse ændringer tager også sigte på at forbedre udnyttelsen af midlerne under de Life+-delområder, hvor udnyttelsesgraden ikke er så høj
- afkortet udvælgelsesproceduren uden at sætte kvaliteten af proceduren over styr
- forbedret mekanismerne for gennemførelse af mere systematiske efterfølgende kontroller med henblik på at vurdere bæredygtighed
- intensiveret sine bestræbelser på at yde mere støtte til de nationale kontaktpunkter og de medlemsstater, hvor ordningerne ikke udnyttes fuldt ud - f.eks. tilrettelagde Kommissionen et todages uddannelsesforløb i 2010 med det formål at få de nationale kontaktpunkter og nævnte medlemsstater til at spille en større rolle i udvælgelsen, forvaltningen og opfølgningen af projekter; Kommissionen har ligeledes udarbejdet retningslinjer for kommunikationsaktiviteter for de nationale kontaktpunkter.

Kommissionen agter at:

- fortsætte sine bestræbelser på at integrere aktivitetstilskud i udarbejdelsen og gennemførelsen af politikker
- styrke og forbedre formidlingsaktiviteterne og øge indsatsen for at tiltrække ikke-traditionelle ansøgere, navnlig inden for biodiversitet og de nye temaer under miljøpolitik og -governance (hertil hører offentliggørelse af skræddersyede temabrochurer, som viser, hvordan Life+-projekter kan bidrage til at løse miljøproblemer); tilrettelægge temakonferencer med henblik på at udveksle erfaringer og formidle projektresultater; sørge for flere og bedre oplysninger på Life-webstedet
- tilskynde til øget netværkssamarbejde, bl.a. ved at tilrettelægge projektmøder, både regionalt og på EU-niveau, med henblik på at udveksle erfaringer og teknisk viden -

netværkssamarbejde er således blevet obligatorisk i forbindelse med projekterne, og der er oprettet et debatforum for Life+-projekter

- undersøge muligheden for at udarbejde resultatindikatorer, der svarer til dem, der er vedtaget under rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation
- undersøge nye måder, hvorpå samspillet og komplementariteten med andre fonde kan forbedres - der kan f.eks. vedtages protokoller, som er fælles med andre programmer; det vil desuden blive undersøgt, hvad der kan gøres for at forbedre kommunikationen mellem de forskellige tjenestegrene i Kommissionen og med de ansvarlige myndigheder, og om der er grundlag for at udarbejde retningslinjer
- når det gælder finansiering af de ikke-statslige organisationer, vil det blive undersøgt, om der er mulighed for at sætte større fokus på årlige prioriterede mål, og om det er muligt at indføre ekstern evaluering og flerårige partnerskabsrammeaftaler; Kommissionen vil også gennemgå indikatorerne for overvågning af de ikke-statslige organisationers driftsaktiviteter og vil i den forbindelse navnlig undersøge, hvorvidt den nuværende ordning - ved at inddrage flest muligt interessenter i høringer om og gennemførelse af politikken - virkelig bidrager effektivt til at forbedre miljøforvaltningen.

3.2. Fremtiden for Life+

Kommissionen skal i henhold til forordningens artikel 15, stk. 3, om nødvendigt forelægge forslag til den videre udvikling af et finansielt instrument, der udelukkende omfatter miljøområdet, og som skal gælde fra 2014. Kommissionen har allerede iværksat en række undersøgelser for at finde frem til, hvordan aktuelle og potentielle miljøproblemer kan løses effektivt.

Den primære konklusion, der kan drages af midtvejsevalueringen på nuværende tidspunkt, er, at Life er et relevant og nødvendigt miljøinstrument, fordi det skaber merværdi ved at bidrage til udarbejdelsen og gennemførelsen af EU's miljøpolitik. Der er dog behov for at fastlægge de finansielle behov på miljøområdet nøjere og at identificere de væsentligste hindringer for at opfylde disse behov, således at der kan findes alternative muligheder for at dække miljøudgifterne i næste programmeringsrunde.

Evalueringen fremhæver nødvendigheden af at tilvejebringe en tilstrækkelig ramme for finansieringen af Natura 2000-nettet og biodiversitet. Det Europæiske Råd tilslutter sig den langsigtede 2050-vision for biodiversitet og 2020-målet som fastsat i Rådets konklusioner af 15. marts 2010. Nu, hvor netværket er etableret, bør fokus skifte til aktiv bevarelse og genoprettelse, hvilket vil medføre betydeligt større udgifter for de offentlige og private aktører, som forvalter netværket. Hvis EU skal realisere sin vision for biodiversitet, skal der samtidig tages højde for behovet for yderligere investeringer.

I forbindelse med udarbejdelsen af fremtidige instrumenter bør det også overvejes, om det i delområdet Life+-miljøpolitik og -governance er nødvendigt med en højere grad af fokus på f.eks. årligt fastsatte mål eller politiske prioriteringer på EU-niveau, således at der opnås større merværdi. Det bør undersøges, om der foruden aktivitetstilskud findes andre EU-finansieringsmekanismer, som kan opfylde erhvervslivets og den offentlige sektors behov mere effektivt. Disse alternative mekanismer kan som foreslået i evalueringen f.eks. være direkte investeringer, tilskud til finansiering som incitament til private investeringer, lånegarantier, indskud af egenkapital og en blanding af tilskud og andre finansielle

instrumenter. Kommissionen vil også undersøge, om det er effektivt at beholde to særskilte instrumenter (dvs. rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og Life+-miljøpolitik og –governance) til finansiering af innovative miljøidéer, og om der er behov for andre fonde, som f.eks. et specifikt klimainstrument.

Der bør ses nærmere på støtten til de ikke-statslige organisationer i EU med henblik på at yde mere effektiv støtte til den rolle, de spiller i gennemførelsen af EU's miljølovgivning og i opbygningen af en videnbase for miljøpolitikken, og for at tiltrække flere nye deltagere og tilskynde til etableringen af nye netværk.

Den eksterne dimension af miljøpolitikken vil også blive taget op til fornyet overvejelse på grundlag af evalueringens konklusioner. Der vil blive foretaget yderligere undersøgelser for at fastlægge, hvordan de instrumenter, der kan komme i betragtning til at dække den eksterne dimension af miljøpolitikken, kan gøres mere effektive og virkningsfulde, og der vil blive fremsat forslag om de mest egnede muligheder.

I september 2010 agter Kommissionen at iværksætte en konsekvensanalyse af de muligheder, der foreligger, når det gælder revision af forordningen. Den vil blive baseret på undersøgelserne vedrørende øget integrering af miljøspørgsmål i EU's støtteinstrumenter og evalueringerne af både Life-programmet og de øvrige EU-fonde.

I forbindelse med konsekvensanalysen vil der blive taget fat på det grundlæggende spørgsmål om, hvordan miljøets finansieringsbehov kan dækkes bedst muligt. Formålet er at udpege de miljøområder, hvor der er behov for finansiering, og hvor et specifikt EU-instrument for miljøet vil være den bedste måde at tackle miljøproblemerne på, og de områder, hvor det vil være mere hensigtsmæssigt at yde finansiering gennem andre instrumenter end Life. Når analysen er afsluttet, forventer Kommissionen at have tilstrækkelige oplysninger til at kunne klarlægge, hvordan miljøspørgsmål finansieres mest effektivt (instrument, fokus, anvendelsesområde og budgettildeling) med det formål at opnå størst mulig merværdi for EU.

Resultaterne af konsekvensanalysen vil foreligge i efteråret 2011 og kommer til at danne grundlag for et eventuelt forslag fra Kommissionen til et nyt finansielt instrument for miljøet.